GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad C

Onderwerp	Vaststelling Nota van uitgangspunten Cultuurnota		
Portefeuillehouder	Jeroen Diepemaat agendaletter (C)		
Organisatieonderdeel	Cluster Strategie & Beleid Fysiek	Aangeboden aan Raad	7 maart 2023
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2300010039

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De als bijlage 1 aan dit voorstel toegevoegde Nota van uitgangspunten Cultuurnota vast te stellen.
2. Het vervolg participatieproces vorm te geven op het niveau van raadplegen. De raad neemt kennis van de uitkomsten van het participatietraject en zal nader afwegen of en in welke mate deze kunnen worden meegenomen in de politieke besluitvorming.

Inleiding en voorgeschiedenis
De gemeente Enschede werkt aan een nieuwe Cultuurnota, waarin de belangrijkste hoofdlijnen staan beschreven die de gemeente bij een actualisatie van het cultuurbeleid voor ogen heeft.

Op 22 november 2022 is uw Raad reeds middels een brief geïnformeerd over de aanvang van het proces om te komen tot nieuw cultuurbeleid. In de Kamer Sociaal is op 16 januari 2023 een presentatie gegeven over de opbrengsten van dit proces tot op dat moment.

De huidige Cultuurnota, *“Enschede, Culturele Hotspot van het Oosten”,* is vastgesteld in 2012. Sindsdien is de stad getuige geweest van tal van nieuwe ontwikkelingen en wordt het tijd om het beleid te actualiseren. De economische en sociaalmaatschappelijke veranderingen die zich in het afgelopen decennium hebben voorgedaan, maken dat onder zowel creatieve professionals, culturele instellingen, inwoners en beleidsmakers een grote behoefte is ontstaan aan een herziene culturele koers: een nieuwe koers die aansluit bij het dynamische, vernieuwende karakter dat kenmerkend is voor de Enschedese cultuursector.

Om de nieuwe culturele koers te bepalen zijn met diverse vertegenwoordigers uit het culturele veld, waaronder culturele professionals, organisaties, verenigingen en cultuurbelevers, gesprekken gevoerd over de uitgangspunten die gezamenlijk de inhoud van dit nieuwe beleid bepalen. Deze Nota van uitgangspunten vormt de basis van de nieuwe Cultuurnota, die het komende decennium de kaders zal bieden voor de uitvoering van het gemeentelijke cultuurbeleid.

Met ons nieuwe cultuurbeleid dragen we bij aan de doelen die zijn uiteengezet in het coalitieakkoord ‘Samen trots op Enschede’ voor 2022-2026. In het kader van een ‘sociale stad’ staan we met ons cultuuraanbod voor kansengelijkheid, talentontwikkeling van de jeugd, en het bevordering van het Enschedese positieve gezondheidsniveau. In het kader van een ‘bruisende stad’ investeren we in een veelzijdig cultuur- en evenementen aanbod en een inclusieve stad. De nieuwe Nota van uitgangspunten biedt tegelijkertijd de mogelijkheid om cultuur te verankeren in andere overkoepelende ambities van de gemeente Enschede op het gebied van een ‘inclusief Enschede’ en een ‘aantrekkelijk Enschede’. Cultuur draagt bij aan een dynamische, vitale stad waar talent de kans krijgt om zich te ontwikkelen, en aan onze sociale doelstellingen waarin maatschappelijke binding, kansengelijkheid, gezondheid, geluk en vitaliteit hoog in het vaandel staan.

Via dit voorstel wordt uw Raad uitgenodigd om de uitgangspunten voor deze Cultuurnota vast te stellen.

Publieksvriendelijke samenvatting
De gemeente Enschede bereidt een Cultuurnota voor. Daarin geeft de gemeente in hoofdlijnen aan welke ontwikkelingen de gemeente op het gebied van nieuw cultuurbeleid voor ogen staan. De uitgangspunten die aan de basis staan van dit nieuwe beleid zijn vormgegeven aan de hand van een uitgebreid participatietraject, waaraan het culturele veld van Enschede in de breedte heeft deelgenomen. De Cultuurnota zal in 2023 en 2024 worden opgesteld. Via dit voorstel wordt de gemeenteraad uitgenodigd om een zestal uitgangspunten

vast te stellen voor het opstellen van de Cultuurnota. De zes uitgangspunten die de basis voor een nieuwe Cultuurnota vormen zijn:

1. Sterk Fundament:
    - Het Enschedese cultuuraanbod wordt voortgebouwd op een sterk fundament.
2. Een Onderscheidend Middensegment:
    - We investeren in een onderscheidend, eerlijk en dynamisch cultureel middensegment.
3. Ruimte voor Experiment:
    - We bieden fysieke en regelgevende ruimte aan vernieuwing, verrassing en experiment.
4. Talentontwikkelingstrajecten;
    - We investeren in cultuureducatie en specifieke talentontwikkelingslijnen die aansluiten bij de eigenheid van Enschede
5. Cultuur dichtbij:
    - We investeren in een divers cultureel aanbod, verspreid over de hele stad.
6. Eigenzinnig Enschede:
    - We investeren in een eigenwijze, rauwe en dynamische stad me een aantrekkingskracht die in de wijde omgeving voelbaar is.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
De totstandkoming van de Cultuurnota, die beantwoord aan de wensen, ambities en verwachtingen van de Enschedese cultuursector, de gemeente Enschede en haar inwoners. Met ons nieuwe cultuurbeleid dragen we bij aan de doelen die zijn uiteengezet in het coalitieakkoord ‘Samen trots op Enschede’ voor 2022-2026: In het kader van een ‘sociale stad’ staan we met ons cultuuraanbod voor kansengelijkheid, talentontwikkeling van de jeugd, en het bevordering van het Enschedese positieve gezondheidsniveau. In het kader van een ‘bruisende stad’ investeren we in een veelzijdig cultuur- en evenementen aanbod en een inclusieve stad. De nieuwe Nota van uitgangspunten biedt tegelijkertijd de mogelijkheid om cultuur te verankeren in andere overkoepelende ambities van de gemeente Enschede op het gebied van een ‘inclusief Enschede’ en een ‘aantrekkelijk Enschede’. Cultuur draagt bij aan een dynamische, vitale stad waar talent de kans krijgt om zich te ontwikkelen, en aan onze sociale doelstellingen waarin maatschappelijke binding, kansengelijkheid, gezondheid, geluk en vitaliteit hoog in het vaandel staan.

Argumenten

1.1 De Enschedese cultuursector heeft zich sinds het vaststellen van de laatste Cultuurnota in 2012, Enschede. Culturele Hotspot van het Oosten, sterk ontwikkeld.
De ambities, visies en de randvoorwaarden die nodig zijn om de Enschedese cultuursector tot bloei te laten komen zijn in het afgelopen decennium aan grote verandering onderhevig geweest. Binnen zowel de gemeente als de sector bestaat grote behoefte aan een herziening van het beleid, gekoppeld aan nieuwe randvoorwaarden, toekomstperspectief en samenwerkingsverbanden.

1.2 De voorbereiding van de Cultuurnota vraagt om bestuurlijke keuzes.
De ontwikkeling van nieuw cultuurbeleid vraagt om nieuwe bestuurlijke keuzes. Het gaat om het inspelen op een nieuwe koers voor het Enschedese cultuurbeleid. Het bepalen van deze nieuwe koers maakt bestuurlijke keuzes nodig en vraagt om verduidelijking van de rol van de gemeente op het gebied van cultuur in Enschede. De Nota van uitganspunten verheldert die keuzes.

1.3 De uitgangspunten staan gezamenlijk aan de basis van een actueel cultuurbeleid dat aansluit bij gemeentelijke doelstellingen en de behoeften van het culturele veld
De uitgangspunten geven lading aan de volgende ambities: Een Sterk Fundament; Een Onderscheidend Middensegment; Ruimte voor Experiment; Talentontwikkelingslijnen; Cultuur Dichtbij; en Eigenzinnig Enschede.

2.1 Het participatieproces wordt op dezelfde wijze voortgezet.
Het participatieproces rondom de nieuwe cultuurnota is in 2022 gestart. De wijze waarop de participatie vorm heeft gekregen heeft een groot draagvlak onder de participanten. Er is een heldere communicatie richting de participanten die binnen het proces weten wanneer en in welke hoedanigheid ze bij het beleidsproces betrokken worden. Deze werkwijze wordt voortgezet in het vervolgproces.

Risico’s
-

Kosten en financiële dekking van het voorstel
In deze Nota van uitgangspunten zijn ambities en doelen vastgelegd. Aan de hand van de verschillende onderzoeken die zijn uitgevoerd is ook een inschatting gemaakt van de benodigde middelen om deze ambities en doelen te realiseren. Wanneer uw Raad besloten heeft over deze uitgangspunten zal het college op basis daarvan een voorstel uitwerken, met daarin het benodigde instrumentarium en het daarbij behorende budget. Deze uitwerking wordt meegenomen richting de zomernota van 2023.

Afweging en alternatieven
De vaststelling van uitgangspunten kan ook achterwege worden gelaten. Daarmee verschuift de beleidskeuze geheel naar het moment van de vaststelling van de Cultuurnota. Een dergelijke rol voor uw Raad aan het einde van het visietraject achten wij ongewenst.

Participatie
Om vanuit de Enschedese cultuursector input op te halen voor de inhoud van de nieuwe Cultuurnota zijn in 2022 en 2023 door de gemeente verschillende participatiesessies georganiseerd. Om de betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden bij de ontwikkeling van gemeentelijk beleid te regelen, geldt de Participatieverordening gemeente Enschede 2022 als leidend. Aan de start van het participatieproces is nagedacht over de manier waarop inwonerparticipatie wordt toegepast. Het niveau van deze participatie betreft niveau 2: ‘Raadplegen’. In het kader van besluitvorming neemt de gemeente kennis van de uitkomsten van het participatieproces en zal de afweging worden gemaakt in welke mate deze kunnen worden meegenomen in de politieke besluitvorming. In de Nota van Uitgangspunten is definitief verslag gedaan van de belangrijkste uitkomsten van het participatieproces en de wijze waarop de gemeente de inbreng heeft benut bij het uitwerken van de uitgangspunten.

Twee van de participatiesessies in het kader van de nieuwe Cultuurnota werden voor het Enschedese culturele veld in de breedte georganiseerd en vonden plaats op 26 oktober 2022 in De Kleine Willem, op 8 november 2022 in The Performance Factory en op 20 februari 2023 in de Theaterzaal van het ArtEZ Conservatorium. Deze bijeenkomsten werden bijgewoond door tientallen vertegenwoordigers van grote culturele instellingen, culturele professionals, amateurkunstenmakers, vrijwilligers, culturele ZZP’ers, freelancers en studenten. Gezamenlijk vertegenwoordigden zij een zeer divers cultureel palet. Ook werd een tweetal participatiesessies in kleiner verband georganiseerd, waarvoor afgevaardigden van enkele Enschedese organisaties werden uitgenodigd die de belangen van specifieke onderdelen van de Enschedese cultuursector vertegenwoordigen: Het culturele middensegment, het amateurkunstenveld, cultuureducatoren, grote culturele instellingen en de creatieve broedplaatsen. Nog een tweetal participatieavonden werden op 14 december 2022 en 12 januari 2023 georganiseerd, waarin werd gesproken met een groep Enschedeërs met een cultureel diverse achtergrond. Ten slotte is op 7 februari 2023 een uitgebreide participatiesessie gehouden in het kader van de Stadsdeelcommissie Centrum, waarin met Raadsleden, horecaondernemers, culturele professionals en veiligheidsspecialisten werd gesproken over het stimuleren van de Enschedese nachtcultuur. De opgehaalde input uit deze participatiesessies is door het team Cultuur, Evenementen en Citymarketing verwerkt in deze Nota van uitgangspunten. Per onderwerp wordt nader omschreven wat de opbrengsten uit het participatieproces zijn geweest.

Communicatie
De vaststelling van de Nota van Uitgangspunten zal worden gecommuniceerd aan de Enschedese cultuursector. In het bijzonder zullen de partijen die betrokken zijn geweest bij het uitvoerige participatietraject van de gemeente Enschede over de inhoud van dit bestuursvoorstel worden geïnformeerd.

Vervolg
In vervolg op de vastgestelde uitgangspunten wordt de Cultuurnota uitgewerkt. Daarvoor wordt opnieuw geparticipeerd met inwoners en belanghebbenden. Het beoogde niveau van dit participatietraject is vastgesteld op niveau 2) Raadgeven. In dit participatieproces neemt de gemeente kennis van de uitkomsten van het traject en volgt een nadere afweging in welke mate de resultaten kunnen worden meegenomen in de politieke besluitvorming. Ter afronding van het participatieproces zal de gemeente Enschede een eindeverslag opstellen, met daarin een overzicht van het gevolgde participatieproces op hoofdlijnen, een weergave van de belangrijkste uitkomsten en de reactie van de gemeente op deze uitkomsten.

Bijlagen

	Omschrijving	College	Raad	Geheim
Bijlage 1	Nota van Uitgangspunten Cultuurbeleid	Ja	Ja	Nee

Bijlage 2	Quickscan Culturele Veld Enschede	Ja	Ja	Nee
Bijlage 3	DISCE – Between labour markets and entrepreneurship	Ja	Ja	Nee
Bijlage 4	Doelgroeponderzoek Alignment House	Ja	Ja	Nee
Bijlage 5	Rapport Kader Inzet Rijksmiddelen	Ja	Ja	Nee

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris, **de Burgemeester,**

E.A. Smit R.W. Bleker